Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/1445

1.8.2025

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2025/1445,

annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025,

pyynnöstä rekisteröidä eurooppalainen kansalaisaloite ”Ruoka on ihmisoikeus! Terveelliset, oikeudenmukaiset ja kestävät elintarvikejärjestelmät kaikille” Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 mukaisesti

(tiedoksiannettu numerolla C(2025) 4607)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 ([1]) ja erityisesti sen 6 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissiolle toimitettiin 13 päivänä kesäkuuta 2025 pyyntö rekisteröidä eurooppalainen kansalaisaloite ”Ruoka on ihmisoikeus! Terveelliset, oikeudenmukaiset ja kestävät elintarvikejärjestelmät kaikille”.

(2) Tätä pyyntöä edelsi eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Ruoka on ihmisoikeus!” rekisteröintipyyntö, joka toimitettiin komissiolle 31 päivänä maaliskuuta 2025.

(3) Komissio ilmoitti järjestäjäryhmälle 29 päivänä huhtikuuta 2025 päivätyllä kirjeellä (C(2025) 2559 final) asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että mainitun asetuksen 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a, d ja e alakohdassa säädetyt rekisteröintivaatimukset täyttyivät 31 päivänä maaliskuuta 2025 toimitetun rekisteröintipyynnön osalta eikä asetuksen 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaa sovelleta. Komissio selitti kuitenkin myös, ettei aloite täytä asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa esitettyä vaatimusta. Komissio selitti, ettei joissakin järjestäjien ehdotuksissa kehotettu komissiota tekemään ehdotusta unionin säädökseksi perussopimusten soveltamista varten.

(4) Sen vuoksi komissio ilmoitti järjestäjille asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla, että nämä voisivat mainitun asetuksen 6 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti joko muuttaa aloitetta komission arvion huomioon ottamiseksi tai pitää voimassa tai peruuttaa alkuperäisen aloitteensa.

(5) Järjestäjäryhmä toimitti muutetun aloitteen 13 päivänä kesäkuuta 2025.

(6) Järjestäjät ovat ilmaisseet, että muutetun aloitteen tarkoituksena on kehottaa unionia ”tekemään ruuasta oikeus ja sisällyttämään se” unionin oikeudelliseen kehykseen, joka koskee ”oikeutta ruokaan EU:ssa ja sen ulkopuolella”. Järjestäjät katsovat, että ”unionin on taattava oikeus ruokaan systeemisesti ja edistettävä terveellisiä, oikeudenmukaisia, humaaneja ja kestäviä elintarvikejärjestelmiä”. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi järjestäjät ovat asettaneet 14 erityistavoitetta, jotka edellyttävät unionin säädösten ehdottamista tai muuttamista seuraavilla aloilla: i) ”Oikeudenmukaiset elintarvikejärjestelmät ja demokraattinen hallinto”; ii) ”Tuki kansallisille sosiaalista suojelua koskeville aloitteille”; iii) ”Sen tunnustaminen, etteivät maataloustuotteet ja elintarvikkeet ole tavanomaisia hyödykkeitä”; iv) ”Maaseudun agroekologian ja alueellisten elintarvikejärjestelmien tukeminen”; v) ”Maatalousmaan keskittymisen torjunta”; vi) ”Tuki viljelijöiden siemenjärjestelmille”; vii) ”Kaikkien, myös uusilla genomitekniikoilla tuotettujen, muuntogeenisten organismien tiukka sääntely”; viii) ”Kestävä vesihuolto”; ix) ”Eläinten hyvinvoinnin parantaminen”; x) ”Hedelmien ja vihannesten kulutuksen tukeminen ja ultraprosessoitujen elintarvikkeiden sääntely”; xi) ”Kestävät elintarvikehankinnat”; xii) ”Merkitykselliset elintarvikkeiden merkinnät”; xiii) ”Elintarvikejätteen syntymisen lopettaminen”; xiv) ”Oikeus ruokaan vahvemmaksi myös kolmansissa maissa”.

([1]) EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

(7) Muutetun aloitteen liitteessä on tarkempia tietoja aloitteen taustasta, kohteesta ja tavoitteista. Liitteessä todetaan, että oikeus ruokaan ”toteutuu, kun kaikkien saatavilla on riittävästi ruokaa ihmisarvoisella ja kestävällä tavalla”, ja luetellaan erilaisia toimenpiteitä, joilla voi olla merkitystä aloitteen tavoitteiden kannalta. Järjestäjät ovat toimittaneet rekisteröintipyyntönsä yhteydessä myös täydentävän asiakirjan, jossa esitetään aloitteen yksityiskohtaiset tiedot.

(8) Aloitteen ensimmäisen, neljännen, viidennen ja kuudennen tavoitteen osalta komissio voisi hyväksyä ehdotuksen kestävistä ja oikeudenmukaisista elintarvikejärjestelmistä; aloitteen maaseudun agroekologian ja alueellisten elintarvikejärjestelmien tukemisesta; se voisi ehdottaa toimia, jotka liittyvät sukupuolten tasa-arvon parantamiseen maatalousalojen työpaikoissa ja sukupolvenvaihdoksissa; sekä ehdottaa asetusta, jolla tuetaan viljelijöiden siemenjärjestelmien riippumattomuutta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 38–44 artiklan nojalla.

(9) Toisen tavoitteen osalta tässä vaiheessa ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että komissio hyväksyisi ehdotuksen, jolla tuetaan ja täydennetään jäsenvaltioiden toimia, jotka liittyvät työntekijöiden sosiaaliseen suojeluun ja/tai sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseen ja/tai sosiaalisen suojelun nykyaikaistamiseen, SEUT-sopimuksen 153 artiklan 1 kohdan c, j tai k alakohdan nojalla siltä osin kuin elintarviketurvan riskit liittyvät vähimmäistoimeentuloon.

(10) Myöskään kolmannen tavoitteen osalta ei tässä vaiheessa voida sulkea pois mahdollisuutta, että komissio antaisi ehdotuksen säädökseksi, jossa tunnustetaan SEUT-sopimuksen 38–44 artiklan nojalla, etteivät maataloustuotteet ja elintarvikkeet ole tavanomaisia hyödykkeitä.

(11) Seitsemännen tavoitteen osalta komissio voisi hyväksyä ehdotuksen muuntogeenisten organismien sääntelystä SEUT-sopimuksen 43 ja 114 artiklan sekä 168 artiklan 4 kohdan b alakohdan nojalla.

(12) Kahdeksannen ja kolmannentoista tavoitteen osalta komissio voisi hyväksyä SEUT-sopimuksen 191 artiklan nojalla kestävää vesihuoltoa koskevan ehdotuksen ja 192 artiklan nojalla elintarvikejätettä koskevan ehdotuksen.

(13) Yhdeksännen tavoitteen osalta komissio voisi hyväksyä ehdotuksen eläinten hyvinvoinnin parantamisesta SEUT-sopimuksen 43 artiklan 2 kohdan nojalla.

(14) Kymmenennen tavoitteen osalta komissio voisi ehdottaa SEUT-sopimuksen 168 artiklan 5 kohdan nojalla kannustimia toimille, joilla edistetään terveellistä ja kestävää ruokavaliota.

(15) Yhdennentoista tavoitteen osalta tässä vaiheessa ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että komissio hyväksyisi ehdotuksen kestävistä elintarvikehankinnoista SEUT-sopimuksen 114 artiklan nojalla.

(16) Kahdennentoista tavoitteen osalta komissio voisi hyväksyä ehdotuksen elintarvikkeiden merkinnöistä SEUT-sopimuksen 114 artiklan nojalla.

(17) Neljännentoista tavoitteen osalta tässä vaiheessa ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että komissio hyväksyisi ehdotuksen vahvemmasta oikeudesta ruokaan kolmansissa maissa SEUT-sopimuksen 207, 208 ja/tai 212 artiklan nojalla.

(18) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, ettei mikään aloitteen osista selvästi ylitä komission toimivaltaa tehdä ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamista varten.

(19) Tämä päätelmä ei vaikuta arvioon siitä, täyttyisivätkö tässä tapauksessa konkreettiset aineelliset edellytykset, joiden perusteella komissio voi toimia, mukaan lukien suhteellisuusperiaatteen ja toissijaisuusperiaatteen noudattaminen ja perusoikeuksien mukaisuus.

(20) Järjestäjäryhmä on antanut riittävän näytön siitä, että asetuksen (EU) 2019/788 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttyvät, ja nimennyt yhteyshenkilöt kyseisen asetuksen 5 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

(21) Kansalaisaloite ei ole selvästi oikeuden väärinkäyttöä, aiheeton tai tehty haitantekotarkoituksessa, eikä se ole myöskään selvästi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa esitettyjen unionin arvojen eikä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan kirjattujen oikeuksien vastainen.

(22) Aloite ”Ruoka on ihmisoikeus! Terveelliset, oikeudenmukaiset ja kestävät elintarvikejärjestelmät kaikille” olisi sen vuoksi rekisteröitävä.

(23) Se, että asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan mukaiset rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, ei merkitse sitä, että komissio vahvistaisi millään tavoin aloitteen sisällön paikkansapitävyyden, joka on aloitteen järjestäjäryhmän yksinomaisella vastuulla. Aloitteen sisältö ilmaisee vain järjestäjäryhmän näkemyksiä, eikä sen voida missään tapauksessa katsoa edustavan komission näkemyksiä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Rekisteröidään eurooppalainen kansalaisaloite ”Ruoka on ihmisoikeus! Terveelliset, oikeudenmukaiset ja kestävät elintarvikejärjestelmät kaikille”.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Ruoka on ihmisoikeus! Terveelliset, oikeudenmukaiset ja kestävät elintarvikejärjestelmät kaikille”, järjestäjäryhmälle, jota edustavat ja jonka yhteyshenkilöinä toimivat Olga KIKOU ja Almudena GARCÍA SASTRE.

Tehty Strasbourgissa 8 päivänä heinäkuuta 2025.

Komission puolesta
Maroš ŠEFČOVIČ
Komission jäsen